

Keresztyén

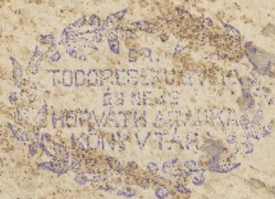
Tom. I. 1067/a

CATECHISMVS.

A^o Keresztyéni hitnek igazatira való rövid tanítás, kérdések és feleletek által.

Melly mostan a kérdéseknek és feleleteknek summás értelmekkel, és azokban foglaltatott dolgokat fel fejtető kérdésekkel, s némelly szükséges magyarázatokkal; a SZ. Irásbeli bizonyságoknak e-gyészten való le-másával, végre a Catechizálásra való ut-mutatással, újjobban, meg jobbitva s, Öregbitve ki-bocsátatott.

Ez ötödik ilyen formán való nyomtatás mivel Öregbült, lásd az Olvasóhoz való elő-járó bejzédnek a vége felé.

CASSAN,

Nyomatta TÜRSCHE DAVID,
M DC LXXIII.

2. Tim. 1. vers. 13.

Ki-rajzolt példáját tarts meg a' józan beszédeknek, mellyeket én töltem hallottál a' hitel és szeretettel melly vagon a' Iesus Christusban.

2. Tim. 3. vers. 14. 15.

De te maradj meg azokban a' mellyeket tanultál, és a' mellyek te rejad bizattatának, tudván azc kiról tanultad. Es hogy gyermekifogedul fogva tudtad a' Sz. Irásokat, mellyek tegedet bölcsé tehernek az idveffogte, a' Christus Iesusban való hitnek általa.

és
bá
az
zo
az
en
ut
ajá
Kik
ner
A
per
min
A
rör
vár
nár
az
vol
A
jan
A
a k
hal
A
kiv
ado

CATECHISMVS,

Az az:

A^o Keresztyéni Hitre való rövid I. UR NAP
tanítás; Kérdések és Feleletek által. *Summa*
Az én eg-

ELSŐ KERDES.

Misoda renéked éleredben és halálad-
ban eggyetlen egy fő vigasztalásod?
Igyegek meg-értetni, hogy az én meg-tartó Jéhus Christusomnak tulaj-
dona vagyok, és hogy ő engemet mint tulajdonát úgy
meg-tart.

FELELET.

Ez hogy (1) mind testestől lelkemtől, *I. Mikép-
pen vagy
Christusnak tu-
lajdona?*
vagy élek, vagy halok, nem én magam
é, hanem az én hűséges Uramnak és meg-
váltó Jéhus Christusnak tulajdona vagyok
(2) ki az ő drágalatos vérével minden-
nemű bűneimért helyességel eleget té-
vén, é, engemet az őrdögnek minden ha-
talmából meg-fszabadított, és úgy meg-
őriz g, (3) hogy az én mennyei szent A-
tyámnak akarattya nélkül még csak egy
hajszál feneszhetik-el fejemről, deőt
inkább szűkfég hogy mindenek az én
idveffégemre szolgályanak, s, Minék-
okáért (4) engemet az ő szent lelkével
bizonyosá téfzen az őrdök élet felől, és
arra indit hogy ez után őrdömet és kéfzen
az ő kedves akatattya Izerént életemet,
rendemre igyekezzem! *II. Mikép-
pen tart-
meg té-
gedet?
Mikép-
pé téfzem
tégedet-
bizonyo-
sá é vi-
gasztalás
felől?*

22. TMBERNER NYA-

Szent irásbéli bizonyosság.

a. 1. Cor. 6. v. 20. Dittödi sötök azért az Istent a' ti testeitekben és a' ti lekeitekben, mellyek az Istenei.

b. 1. Cor. 14. v. 7. 8. Mert egygyikünk sem él ő magának, és senki nem hal ő magának. Mert ha élünk az Urnak élünk, ha meg-halunk is az Urnak halunk meg. Akar éllyünk azért, akar meg-hallyunk az Urei vagyunk *Lásd. 1. Theff. 5. v. 10.*

c. 1. Cor. 6. v. 19. Nem ti magatokéi vattok.

d. 1. Cor. 3. v. 22. 23. Mindenek tiéitek : ti pedig a' Christuséi vattok. *Lásd. 1. Theff. 17. 6.*

e. 1. Pet. 1. v. 18 19. Ugy-mint kik tudgyátok hogy nem veizendő állatokon, mint aranyon, vagy ezüstön váltattatok meg ama' ti hijában való életetekből, mellyet a' ti Atyaitoknak tanításból vöttetek volt : Hanem dragalátos vérén, tudni-illik, a' mácula és szeplő nélkül való báránynak a' Christusnak vérén.

* Holott azért az Isten Fiának vére által lött a' mi bűneinkért való elég véreli bizonyossághat a Christus mi-értünk teljességel elégette így nevezték az ő

1. Theff. 1. Jan. 1. v. 7. A' Jesus Christusnak az ő fiának, vére tisztit meg-minket mindé bűneinkből.

1. Tim. 2. v. 6. A' Christus adta önnön magát váltságának árrául mindenekért. *Lásd. Matth. 20. v. 6. 28.*

f. *Ssd. 2. v. 14. 15.* A' Christus az ő halálának általa elrontotta azt, a' kinél a' halálnak birodalma vala az az, az őrdö-öt. Es meg-szabadította mind azokat, valakik a' halálnak való feletemnek miatta rabok valának.

2. Theff. 3. v. 2. Hiv az Ur ki meg-erőffit tetteit, a' meg-öriz az ő gonolztol.

1. Cor. 13. 6. v. 8. E' pedig annak akarattya a' ki engem meg-öriz adott tudni-illik az Atyáé, hogy halálom után adott : abban semmit el-ne veizettek. *Lásd. Jan. 10. v. 28. 29. 2. Theff. 3. v. 3. 1. Pet. 1. v. 5.*

1. Cor. 10. v. 30. Néktek pedig fejeteknek haja izálat-is-mind izálaton vadnak.

A KERESZTYÉN OLVASOHOZ.

Elly igen hasznos és szükséges legyen az Isten Anyaszentegyházában a Catechismusi tanítás és tanulás, mellyben a Keresztyénvallásnak fundamentomosa ágazati rován kérdések és feleletek által adatkak az gyengébbeknek elejében, nem szükség árul itt fokot izollani, mivel azt mind a Sz. Irás, mind a tapasztalható példák eléggé mutatják. Téneki talával való táplálának mondgya azt Szent Pál. *1. Corinb. 3. 2.* másutt megéint, az Isten bevezetének kezdetinek betűre való tanításnak, *Sid. 5. 12.* A' 6-dik részben pedig a' 2° s-ben a' tudományban való fundamentom vétésnek. Valamelly szükséges azért embernek nevedésére az itallal való táplálás, és valami dologban való előmenetelre a' kezdeti annak, ilmet a' fő épületre a' fundamentumnak felvetése. Szintén olyan szükséges a' CHRISTUSBAN való lelki életünknek nevelésére, s' az idvelleges tudományban való előmenetelre, és az igazságban s' kegyellegben való épületre az illyeten tanítás és tanulás. A' tapasztalható példák is azt mutatják, hogy azok az Ecclesiák virágoznak legjobban, mind az igaz tudományban, mind a' kegyes tudomány szeréint való szent életben, mellyekből a' szent tanítás és tanulás legnagyobb serényfoga

getés szorgalmatossággal gyakoroltatik; a' mint
hogy ellenben ennek emulatata, avagy csak im-
mel ámmal való gyakorlása, eggyik kiválképpen
való oka fok Ecclesiákba s' a' miénkben is az nag'
temérdek lelki tudatlanságnak, a' mellynek vesze-
delmes vóltát többi közzött így adgya Isten elnök-
ben, *H. f. 4. vers. 6.* El-vélz úgy-mond az én
népem mivel tudomány nélkül való, és ismét,
Est. 5. vers. 13. Ennek-okáért vitetik az én né-
pem fogsára mivel hogy nincs semmi bölcse-
sége. Hiszem méltó tehát ez ilyen veszedelmes
tudatlanságot minden jó uton módon meg-orvo-
solni, és az Istennek igaz ismérétre, a' melly egy
általhyában szükséges az idveffégre, *Ján. 17. 3.*
tanítani mindeneket. A' mellyre egy igen fő és
hasznos eszköz az ilyen Catechismusi tanítás és
tanulás, melly eheti fogván nagy szorgalmato-
son gyakoroltatott minden jó rendes ecclesiákba;
a' melly végre külömb külömb Catechismusok is
írattanak. Többi közzött igen emlekezetes ez Hey-
delbergai Catechismus, melly ez előtt majd száz
esztendővel íráttatván fok Reformáta ecclesiák-
tol, s' a' miénk öl is be-vétettetett, el-annyira,
hogy már tiz féle nyelven is olvastatik; melly ez
előt ötven estendővel elsőben az Palatinatusban,
az után egy néhány estendővel Belgiumban,
először Deák az után magok nyelven is ilyen
formában ki-botsáttatott, a' mint immár Isten
kegyelméből a' mi nyelvünkön is ötöd uttal ada-
tatik ki-nyomtatás által ilyen formában. Ez
mostani nyomtatás pedig meg-jobbitatott s' öreg

Szerént, mind fok Szent Irási bizonyságokkal,
és némelly szükséges magyarázatokkal, mind a'
Catechismus közönléges rendének meg-mutatá-
sával, s' a' Szent Irás könyveinek laistromával, és
a' Catechismusi tanítás előtt és utánna mondan-
do szükséges könyörgésekkel. Elly azért ezzel
K. Olvaso mind a' magad épületire, s' mind más-
fok építésekre az könyvnek végén valo út mutatás
szerént, s' meg-látod hogy tapasztalható haszon
származik mind magadra, s' mind másokra.
belőle. Légy jó egész
sében.

Az Szent Irás könyveinek listája.

Az ő Testamentumi
könyvek szám szerint
39. Ugy-mint

A' Moses 5. könyvei.

1. A' Teremtéstől.
2. A' Ki jövetelről.
3. A' Lévitai ceremóniakról.
4. A' népnek meg-szám-lalásáról.
5. A' Törvénynek máso-dik ki-adásáról

12. Historiás könyvek.

- Josueje egy.
Biráké egy.
Ruthé egy.
Samuelé kettő.
Királyoké kettő.
Chronikás könyv kettő.
Efdrasé egy.
Néhemiasé egy.
Estheré egy.

5. Versekre írott könyvek.

- Job könyve.
A' Soltárok.
A' Példa beszédek.
A' Predicator könyv.
A' Salamon Eneke.
A' Prophéták könyvei 17.

Esaías. Jeremiás pro-phétálása, es siralma. E-zechiel. Daniel. Hofeas. Joél. Amos. Obadiás. Jonás. Micheas. Na-hum. Habakuk. Sopho-nias. Haggeus. Zacha-riás. Malachiás.

Az Új Testamentumi
könyvek 27. Ugy-mint

4. Evangéliumok.

Sz. Máthejé. Sz. Márké.
Sz. Lukácsé. Sz. Jánosé.
Az Apostolok tselek. 1.
A' Sz. Pál levelei 14. a Ro-maiakhoz. a Corinthusi-akhoz kettő. A' Galatia-béliekhez. Az Ephesus-béliekhez. A' Philipp-béliekhez. A' Colossebéliekhez. A' Thes-salonica-béliekhez. kettő. a' Timotheushoz. kettő. A' Titushoz. A' Phile-monhoz. A' Sicokhoz.

7. Közönséges levelek.

A' Sz. Jakabé 1. Sz. Péte-ré kettő. Sz. Jánosé há-rom. A' Judásé 1.

Egy Prophétai könyv.

A' Sz. János jelenése.

CATE-

er
elö
tis
no

ne
Bü
za

vé

ne
is
do
i. J

M

M
egy
sze
(1)

NYAVALYÁTSÁGÁRÓL

meg-igazítottak lévén, ösokösök legyünk, az-
 őrök életfelől való remenleg szerént.

c. Igaz belzéd ez, és czekek akarom hogy
 erőfítsed, hogy igyekezzének jó tselekedetekkel
 elől járni azok, a kik hittének Istennek: az az,
 üifzetséges tselekedetekkel és embereknek háfz-
 nosokkal. *Lásd, Matth. II. 5. 28. 29.*

E L S Ő R E S Z.

Az embernek Nyavalyáságos

voltárol.

III. K E R D E S.

*Honnan ismered-meg a te nyava-
 lyáságodat?*

F E L E L E T.

Az Istennek törvényéből.

Az embernek nyavalyáságáról.) Az ember-
 nek nyavalyásága két részből áll. **Első** a
 Bűn. **Második** a Bűnnek büntetése, avagy az-
 zal érdemlett gonosz.

Szent irásbéli bizonyosságoc.

a. *Rom. 3. 20.* A bűnnek ilmereti a' tör-
 vény által vagy on.

Rom. 7. 7. A' bünt nem ilmertem-meg ha-
 nem a' törvény által. Mert a' gonosz kíványagot-
 is nem tudtam volna, ha a' Törvény nem mon-
 dota volna: Ne kíványjad. *Lásd. Galat. 3. 19.*

2. Ján. 3. 4.

IV. K E R D E S.

Mit kíván mi tőlünk az Istennek törvénye?

F E L E L E T.

Meg-tanit minket arra Christus Urunk
 egy Summában Szent Matθένak 22. ré-
 szében.

(1) *Szeressed a' te Uradat Istenedet helyes*

R^o tőlünk r^o

II.

UR NAP
 Summája

Az én
 nyavalyá-
 ságom-
 nak első
 részét
 meg-isme-
 rem az I-
 stennek tör-
 vényéből.

i tudni-
 illik bűn-
 nek lenni.

Summája
 Az Isten-
 nek tör-
 vénye ki-
 ván mi
 tőlünk r^o

kéllenes
szeretetett
1. Iste-
nünkhez.
2. Feleba-
rátunk-
hoz.

Szívidből, tellyes lelkedből, tellyes elmédből,
és minden erődből. Ez az első és nagy pa-
rantsolat. A második pedig hasonló ehez:
(2) Szeressed a' te Felebaratodat mint te
magadat. E' két parantsolatban függ mind
a' Törvény és a' Proféták írása.

1. Mitsoda igékkal kívánnya a' törvény az I-
stenhez való tökéletes szeretetett?

2. Mitsoda igékkal kívánnya a' törvény a' mi
felebarátinkhoz való tökéletes szeretetett?
Matth. 22. v. 37. Mark. 12. v. 30. Luc. 10. v. 27.
Szeressed a' te Uradat Istenedet.) *Mos.*
Könyv. 6. 1.

Szeressed a' te Felebaratodat.) *Mos. 3.*
Könyv. 19. 18.

Summája.
Nem sze-
rethetem
tökéletes-
sen az I-
stét és fe-
lebarató-
mat.

1. Miért
nem?

III.

Uk Nap.
Summája.
Az Iste az
ébert né-
gonosizá
vagy el-
fordultá,
hané jóvá
teremte a'
I. Mikép-
pé terem-
tette jóvá

V. KERDES.

Meg-
tarthatodé tökéle-
reessen mind
szeker?

FELELET.

Semmiképpen nem a: (1) Mert természet
szerént hajlando vagyok az Istennek b,
és felebarátomnak gyűlölesere c.

Szent irásbeli bizonyosságoc.

a. *Rom. 3. v. 11. 12.* Nintsen csak egy igaz-is.
Nintsen ki tudná és meg-keresné az Istent?
Mindnyájan az emberek el-hajlottak, haszonta-
lanokká löttenek, nintsen ki jot rselkednék,
nintsen csak egy is.

b. *Rom. 8. v. 7.* Mert a' testnek bölcsesége,
ellenége Istennek. Es az Isten törvényének alája
nem vetterik, mert nem-is lehet. *Lásd. Mos. 2.*
k. 20. 6. Soli. 68. v. 2. Rom. 1. v. 30.

c. *Tit. 3. v. 3.* Mert valánk régenten mi-is bo-
londok, gyűlöfegessék és egy másnak gyűlölöi.
Lásd. Rom. 1. v. 31.

VI. KERDES.

Ház

Hár az Isten az embert *ily* gon *íssá* és *viíssá* fordultá teremtetee?

FELELET.

Nem semmiképpen : Hanem inkább jóvá *a*, és (1) az ő hasonlatosságára *b*, teremtetee őtet, az az, (2) fel-ékelítette őtet igazsággal és szentseggel *c*, (3) hogy az ő teremő Istenét igazán meg-ilmérné, szive szerént szeretné, ő véle egyetemben boldogul örökké élne : e' végre pedig hogy őtet dicsérné és magasztalná *d*.

Szent irásbéli bizonyosságoc.

a. Mos. 1. 1. 31. Meg-tekinte Isten mindent valamit teremtett vala, és imé igen jó vala. *Pred. 7. 9. 29.*

b. Mos. 1. K. 1. 27. Teremte azért Isten embert az ő képere, az Istennek képere teremté azt.

c. Ephes. 4. 24. Éldözzétek-fel amaz új embert; ki az Isten szerént teremtetett az igazságra és a' valóságos szent álotte.

ismét, Coloss. 3. 10. Öldözzétek-fel az új embert, mellynek ujzulása vagy on, annak ábrázattyához illendő ismémentben a' ki teremtette azt.

d. Rom. 10. 5. A' Mozes így írja-le a' törvényből való igazságots hogy: A' ki azokat bé-tölti él azok által. Ide tartozott a' Paradicsomban lévő életnek fájának Sacramentuma. *Teremt. 2. 9. 9.*

VILKERDES.

Honnan vagy on tehát az emberi természet nec *ily* romlot és gonosz volta?

FELELET.

A' mi első szülei nek Adánnak és Evának a' paradicsomban lött c-fetekből és engedetiensegekből *a*, A' honnét (1) a' természetünk úgy meg-romlott, hogy

2. Mibé al az Istenek hasonlatossága vagy ábrázattya?

3. Mivégre teremtetee az Iste az embert az ő hasonlatosságára

Summája
Az ember természetének rö-lott és gonost volt eredetet az Adánnak és Evának esetiből.

1. Míképpen tartozik mi reánk az az eset?

* Az az meg-rö-lott és bűnőkkel

ez tetett mindnyájan bünbe fogantatunk és szü-
 lettetünk b.

Szent irashék. 1. Rom. 5. v. 12. Egy ember által jött a vilá-
 gra a bün, és a bünért a halál, és a halál minden emberekre ki-
 hatott, kiből mindnyá-
 jan vétkezünk.

Solt. 51. v. 7. Imé én álnokságban fogantam,
 és az én anyám bünben melegeget engem.
Lásd. Job. 14. v. 4.

Imés, 1.án. 3. v. 6. A' mi a' testül * születtetünk an-
 tet az testül, és a' mi a' lélektül születtetett, lélek
 az. *Lásd. Eph. 2. v. 3.*

VIII. KERDES.

Ugy annyéra meg-romlottunké, hogy a' jo-
 nac meg-cselekedésere színtén alkalmatlanok
 legyünk minden gonoszra
 peng hajlandok?

DELELET.

Bizonyán, úgy vagyon a, (1) Hanem
 ha a' Szent Lélek által ujjonnan szület-
 tetünk b.

Szent Irásbeli Bizonyosságoc.

a. Rom. 7. v. 18. Mert jól tudom hogy nem
 lakik én bennem az, azaz én testemben, jo-

Imés, 2. Cor. 3. v. 5. Nem vagyunk alkalma-
 tofok magunktól valaminek tsak meg-gondolá-
 sara-is, úgy mint magunktól.

Imés, Terem. 8. v. 21. Az embernek szívenek
 gondolatya gonosz az ő ifjuságától fogva, és ő.

Imés, Job. 15. v. 16. Utálatos és dohos az ember,
 (a' meg-romlott ember máni-illik, az őv
 ember, és a' lelkes ember,) ki mint a' vizet
 úgy ifjsza az álnokságot (Az az, Vétkezni
 olly közönséges és szokor dolog ő néki, és arra
 olly könnyen hajlandó ő mint a' viznek itallyá-
 ra. *Lásd. Jer. 23. v. 15. Eph. 2. v. 3.*)

ez tetett
 termet; et-
 től. Iaz az
 meg - rö-
 lotrés bü-
 nökkal
 meg ru-
 tittatott
 az.
 Summája
 A' mi ter-
 mése-
 tünk an-
 nyira
 meo-vef;
 tetett
 hogy i. a'
 jonak cse-
 lekedeti-
 re hinto-
 alkalmat-
 lanok va-
 gyunk. a.
 Minden-
 gonoszra
 peng
 hajladok.
 I. Nem de
 azért ez
 rölotság-
 ban és ve-
 szetségbe
 minden-
 kor meg-
 maradá-
 ksmi b

Imet, Luc. 21. v. 18. Tinéktek hajatok szála vére Isten
sem vész-el. vérenek,

1. *Rom. 8. v. 28.* Tudgyuk hogy azoknak kik az Isteni szeretik mindenek javokra vadnak. Act. 20. 28.
Lásd. Mos. 1. könyv. 50. 20.

k. *Rom. 8. v. 16. 17.* Az Istennek lelke téfzen
bizonyoságot a' mi lelkünkbeleggyűrt hogy mi I-
stennek fiaí vagyunk : Hogy ha fiak tehát örökös-
sők is : Istennek örökösí, és a' Christusnak örökös-
társai. *Lásd. v. 9. es 14.* Azért mondarik a' Sz.
Lélek mi vigasztalónknak. *Jan. 14. v. 16. 26* és a'
mi örökösökünknek zálogának. *Eph. 1. v. 14. Lásd.*
2. Cor. 1. v. 22. és 5. v. 5.

b. *Luk. 1. v. 73. 74. 75.* --- Hogy meg adná né-
ünk, hogy a' mi-ellenfeinknek kezekből meg-
szabadulván, minden kételkedés nélkül szolgál-
lyunk önéki szentséggel és igazsággal. É előtte
a' mi életünknek minden idejében.

Imet, Tit. 2. v. 14. Ki adta ő magát mi éret-
tünk, hogy meg-váltana minket minden hamis-
ságtól, és tisztítana magának kiválképpé valio né-
pét, jó tselekedetre igyekezét. *Lásd. 2. Cor. 5. v. 13.*

II. K E R D É S.

Hány dolgokat kell ténéked tudnod, hogy ez
vigasztalással élvé boldogul lehesse az
élezed és halálad Summája
hogy ez
előtte meg
mondott

vigasztalással éllyék, három dolgokat kell tudnom : mel-
lyek a' Catechesisnek három részéi:

F E L E L E T.

Hármat : Elsőt, (1) Mely nagy légyen
az én bűnöm és nyavalyástagom, a. Más-
odikat, (2) Miodon szabadulhassak
meg minden bűnomból és nyavalyásá-
gomból b. Harmadikat : (3) Minémű há-
lá-adással tartozzam Istennek azért a' meg-
szabadítáért. c. 1. Melylik
az első ?
2. Melylik
a' máso-
dik ?
3. Melylik
a' harmá-
dik ?

VALASSA GAZD. b. Jan. 3. 6. 5. Valaki nem izbletendik vizitól
és tértől, nem méltó az Ilicenkbé orszá-
g.

4. **IZLETKENETEK**
Szállás egy három dolgot tudni, nem vala-
mi puzta izemiséstől, hanem izzerent, hanem
erzékeny, és határozottan munkálkodo ismérttel
ugy, hogy a Nyavalyásfagnak meg-isméretet
kövess bennünk a bűnön való bánat és töredel-
mésleg, mely élőben való erze a Nyavalyaf-
fagnak. A meg-szabadulásnak meg tudása, hitttel
légyen elegyitetett, mellyel azt magunkhoz
kaptassoljuk. Az Haládatossfagnak meg-tanulása
is engedelmesseggel légyen össze kötötven, úgy
hogy a meg-értett tiszteinket, fel is kövessük.

Szent irásbéli bizonyosságok.

Az Apostol e három dolgokat tanította a Ro-
maiakhoz írt levélben:

a. *Az Elsőt, Az 1. résznek 18. versétől fogva,*
az 3. résznek 21. verseig, holot meg-mutattya,
mind a Sádokat, mind a Pógányokat nyavalyás
bűnösöknek.

b. *Az Másodikat, Az 3. résznek 21. versétől az*
11. résznek végéig, holot világosan elölkben
adgya, hogy csak a Jésus Christul által löt a mi
bűneinkből való meg-szabadulásunk.

c. *A Harmadikat, A 12. részől fogva a le-*
vélnek végeig, holott int mindeneket az uj élet-
béli engedelmesseggel által való haládarosságra.

Hasonl. Tit. 3. 4. 5. 6. 7. 8. a. Mert valank
régenteu mi is bolondok, engedetlenek, tevely-
gők, külömb-külömb kivántagoknak, és gyö-
nyösütségeknek szolgál gonossággban és irigység-
ben elők, gyűlölségessek és egymásnak gyűlöltök.

b. De minék-utánna a mi meg-tartó Hte-
münknek jo volta, és emberekhez való szerelme
meg-jelenék: Nem az igazságnak tselekedeti-
ből, mellyeket mi tselekedtünk volna, hanem az
ő irgalmasságából tartott meg minket az ujjon-
nan való születésnek főördőjének, és Sz. Lelke
által való meg-ujjításnak általa, mellyel kioldott
mi csak bűnösöggel a Jésus Christusnak a mi
meg-tartónknak általa, hogy az ő kegyelméből
meg-

C

A^o K
tan

M

fom ez
dona v
meg-ta

Ez

vagy e
e, han

válto

d, (2) k

némü

ven, e

talmá

öriz g

tyam

haj sz á

inkábt

idveste

okáert

bizony

arra in

az ó ke

rende

b. Ján. 3. §. 5. Valaki nem születéndik víztől és lélektől, nem mehetbé az Istennek országába és 1. 13. 2. Cor. 3. §. 5. Iac. 1. 17. Ien 2.

IX. KERDES.

Az Isten azért nem törvénytelenül tselekedik az emberrel, hogy ő róla a törvényben olyakat kíván a mellyeket meg nem lehet tselekedni?

FELELET.

Semmiképpen nem a, (I. Mert az Isten az embert olyá teremtette vala, hogy azokot meg-tselekedhetné b. de az ember az ördögnek izgatása miatt c, az ő magának engedetlenségéből mind ő magát s mind utánna valo maradékit azoktól az Isteni ajándékoktól meg-fosztá d.

(Az embert.) A' mi első száléinket tudni illik, kik mint egy ugyan gyökeri valának az emberi nemzetségnek.

Minden ő utánnavalo maradékit:) A' miképpen valami jószágot nemcsak magától, hanem minden maradékitól-is el-vezthet valaki.

Azoktól az ajándékoktól) Az az, attól az erőstől, mellyel meg-ajándékozta, az Istennek törvényének tökéletessen engedhet vála, és minden maradéki-is azt bő-tölt hették volna, ha azt az erőst a' bűn által az ember el nem vesztette volna.

Szent irásbeli bizonyítgoc.

a. Gen. 18. §. 25. Avagy ez egész földnek bűn-janem tselekednéké igaságot?

Róm. 1. §. 32. Az Istennek igasága az, hogy a' kik az ilyeneket tselekedzik, méltok legyenek halálra. és 3. §. 5. 6. 7.

ismét, Matth. 18. §. 23. 24. és c. A' Király megkiváná az ő igasága szerént a' meg-fizethetetlen adósságot.

IV.
Ur Naps
Sermaja
Az Isten
né tölzer
az éber
rei tö
vénye
nál. A
vántán ő
töle a
Törvény
hez valo
tökéletes
engedel-
mességét
ha azt
meg nem
tseleked-
heti is
I. Miért?
nem?

b. *Prédik. 7. & 29.* Lássad ezt a' mit találtam, az Isten teremtette az embert igazságban.

c. *1. Cor. 11. & 3.* A' kígyó talál meg az Evát az ólnokságával.

d. *Rom. 5. v. 10.* Egy embernek engedelmessége által sokan bűnösök lettenek.

Ismés, Mos. 1. K. 3. 7. Megnyilatkozott nek mind a' ketőnek (Adámnak és Evának) szemé, és meg-ismérek magokat igazíteleneknek lenni.

X. G E R D E S

Szavaija Nem de az Isten büntetetlen hady jae? az embernek vak-merő engedelmessége miattól el-szakadását?

F E L E L E I.

1. Miképpé haragszik Isten a' bűnért? Semmi képpen nem, sőt inkább a' (1) rettenetes képpen haragszik b' mind (2) a' bennünk születet bűnért c' mind pedig azokért a' mellyeket mi magunk tselekedünk d' és azokat igaz itéletből (3) mind idő szerént való büntetésekkel e' mind ó-bűnért f' közzé való g' kinokkal meg bünteti g' (4)

2. Hány a' mint ő maga mondott? félek azok a' bűnök: Atkozot valaki meg-nem marad mind az ó-ban, mellyec meg-irattattac a' Törvénynek könyvében, hogy azokat tselekedgye.

3. Hányféle a' bűnért való büntetés? Nemde az Isten) e' kérdés a' következőkével egygyűtt tanítanak a' mi nyavalyáságunknak második részérű, mely a' bűnért való büntetés.

4. Honan tudod Atkozot) *Gal. 3. v. 10. Mos. 5. Könyv. 27. 26.*

hoz' Isten a' büntetéses képpen meg-a-barja kűntetni? *Szent irásbéli bizonyosság.*

a. *Sol. 5. v. 6* Nem öly Isten vagy ki győnyörködgyél az hitetlenségben, nem lakik te nálad a' gonosz. *Rom. 1. 18. és 2. 8. 9*

b. *Sol. 76. v. 8.* Te, te mondom rettenetes vagy: és kitsoda álhatsz meg a' te orczád előt mikor meg-haragszol.

Ismés,

C

A' K
rő

Mellé
érté
feste
374
gely
való
Dreg

Ez ötö
láfá az